HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

11 septembrie 2025*

„Trimitere preliminară – Convenția de punere în aplicare a Acordului Schengen – Articolul 54 – Articolul 50 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – Principiul *ne bis in idem* – Noțiunea «aceleași fapte» – Condamnare într-un stat membru a unui membru al unei asociații teroriste pentru participarea la această asociație în vederea pregătirii unui act terorist – Urmărire penală într-un alt stat membru pentru aceleași acte de terorism”

În cauza C-802/23,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Audiencia Nacional (Curtea Națională, Spania), prin decizia din 4 decembrie 2023, primită de Curte la 28 decembrie 2023, în procedura penală împotriva

**MSIG,**

cu participarea:

**Ministerio Fiscal,**

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul F. Biltgen, președinte de cameră, domnul T. von Danwitz (raportor), vicepreședintele Curții, domnul A. Kumin, doamna I. Ziemele și domnul S. Gervasoni, judecători,

avocat general: domnul D. Spielmann,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Ministerio Fiscal, de C. García-Berro Montilla, fiscal;

– pentru guvernul spaniol, de A. Gavela Llopis, în calitate de agent;

– pentru guvernul maghiar, de Zs. Biró-Tóth și M. Z. Fehér, în calitate de agenți;

– pentru Comisia Europeană, de J. Baquero Cruz și I. Zaloguin, în calitate de agenți,

* Limba de procedură: spaniola.

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

## Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 54 din Convenția de punere în aplicare a Acordului Schengen din 14 iunie 1985 între guvernele statelor din Uniunea Economică Benelux, Republicii Federale Germania și Republicii Franceze privind eliminarea treptată a controalelor la frontierele comune (JO 2000, L 239, p. 19, Ediție specială, 19/vol. 1, p. 183), semnată la Schengen la 19 iunie 1990 și intrată în vigoare la 26 martie 1995 (denumită în continuare „CAAS”), citit în lumina articolului 50 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unei proceduri penale inițiate împotriva lui MSIG pentru infracțiuni de distrugere teroristă, de tentative de omor terorist, precum și de loviri și vătămări corporale.

### Cadrul juridic

#### *Dreptul Uniunii*

3 Articolul 54 din CAAS, care figurează în capitolul 3, intitulat „Aplicarea principiului *ne bis in idem*”, din titlul III din aceasta, prevede:

„O persoană împotriva căreia a fost pronunțată o hotărâre definitivă într-un proces pe teritoriul unei părți contractante nu poate face obiectul urmăririi penale de către o altă parte contractantă pentru aceleași fapte, cu condiția ca, în situația în care a fost pronunțată o pedeapsă, aceasta să fi fost executată, să fie în curs de executare sau să nu mai poată fi executată conform legilor părții contractante care a pronunțat sentința.”

#### *Dreptul spaniol*

*Legea organică 7/2014*

4 Potrivit articolului 14 din Ley Orgánica 7/2014, sobre intercambio de información de antecedentes penales y consideración de resoluciones judiciales penales en la Unión Europea (Legea organică 7/2014 privind schimbul de informații cu privire la cazierele judiciare și luarea în

considerare a hotărârilor de condamnare între statele membre ale Uniunii Europene) din 12 noiembrie 2014 (BOE nr. 275 din 13 noiembrie 2014, p. 93204), în versiunea în vigoare la data introducerii cererii de decizie preliminară (denumită în continuare „Legea organică 7/2014”):

„1. Efectele juridice ale unei condamnări definitive anterioare pronunțate într-un alt stat membru împotriva aceleiași persoane pentru fapte diferite sunt echivalente, în cadrul unui nou proces penal, cu cele care ar fi rezultat din aceeași condamnare dacă ar fi fost pronunțată în Spania, sub rezerva îndeplinirii următoarelor condiții:

a) condamnările au fost impuse pentru fapte pasibile de pedeapsă în conformitate cu dreptul spaniol în vigoare la data săvârșirii lor;

b) au fost obținute informații suficiente cu privire la aceste condamnări prin intermediul instrumentelor de asistență judiciară reciprocă aplicabile sau prin schimbul de informații extrase din cazierul judiciar.

2. Fără a aduce atingere dispozițiilor alineatului precedent, condamnările definitive pronunțate într-un alt stat membru nu produc efecte asupra următoarelor acte și nu pot determina anularea sau revizuirea lor:

a) hotărârile definitive adoptate anterior de instanțele spaniole și deciziile referitoare la executarea lor;

b) hotărârile de condamnare pronunțate în cadrul unor proceduri ulterioare în Spania, legate de infracțiuni săvârșite înainte ca instanța din celălalt stat membru să fi pronunțat o hotărâre de condamnare;

c) ordonanțele pronunțate sau care trebuie pronunțate în temeiul articolului 988 al treilea paragraf din Ley de Enjuiciamiento Criminal (Codul de procedură penală), care stabilesc limitele executării pedepselor, inclusiv cele prevăzute la litera b).

3. Cazierele judiciare care figurează în registrul central sunt considerate anulate chiar dacă rezultă din condamnări pronunțate în alte state, în scopul luării lor în considerare în Spania de către judecători și instanțe în conformitate cu dreptul spaniol, cu excepția cazului în care radierea lor de către statul de condamnare a fost comunicată în prealabil.”

5 Dispoziția adițională unică din această lege prevede:

„Condamnările pronunțate de o instanță a unui stat membru al Uniunii Europene înainte de 15 august 2010 nu sunt în niciun caz luate în considerare pentru aplicarea prezentei legi.”

## Litigiul principal și întrebările preliminare

6 După ce a fost arestată, la 3 octombrie 2004, de poliția franceză, MSIG a fost predată autorităților spaniole, la 4 septembrie 2019, în executarea unui mandat european de arestare emis de Juzgado Central de Instrucción nº 2 al Audiencia Nacional (judecătorul central de instrucție nr. 2 al Curții Naționale, Spania).

7 Audiencia Nacional (Curtea Națională), care este instanța de trimitere, este sesizată cu o procedură penală inițiată împotriva lui MSIG în calitate de autoare a unui atentat terorist survenit la Oviedo (Spania) la 21 iulie 1997. MSIG este acuzată de săvârșirea infracțiunilor de distrugere teroristă, de tentativă de omor terorist, precum și de loviri și vătămări corporale.

8 Faptele aflate la originea acestei acuzații sunt descrise de instanța de trimitere după cum urmează:

„În timpul șederii sale în Franța și fără a părăsi această țară, începând de la o dată nedeterminată și până când a fost arestată în luna octombrie 2004, [MSIG] ar fi fost, în calitate de conducătoare a organizației teroriste Euskadi Ta Askatasuna (ETA), persoana însărcinată să transmită instrucțiunile emise de cele mai înalte structuri ale organizației și să stabilească, în conformitate cu aceste instrucțiuni, liniile de acțiune ale comandourilor teroriste care operau în Spania, transmițându-le informațiile din Franța, de obicei prin intermediul unor note care erau plasate în locuri predefinite, precum și mijloacele materiale (arme, grenade și explozivi) pentru a-și desfășura campaniile de acțiune, de obicei prin intermediul unor terți, care erau depozitarii armelor. De cele mai multe ori, potrivit instrucțiunilor generale primite de la conducerea ETA, membrilor acestor comandouri le revenea sarcina de a decide în mod concret cu privire la acțiunea teroristă care trebuia întreprinsă, de a o planifica în detaliu, utilizând mijloacele materiale și armele care le fuseseră predate, și, odată întreprinsă acțiunea, de a raporta rezultatul acesteia conducerii organizației teroriste.

În cazul specific care a condus la urmărirea penală, doi membri ai ETA, necunoscuți la acel moment serviciilor de poliție, care operau în cadrul unui comando «legal» («KATU» sau «KATTU») […], ajutați probabil de alte persoane care nu erau cunoscute și acționând conform instrucțiunilor generale pe care le primiseră de a ataca ținte polițienești sau militare, au decis să atace secția de poliție din localitatea Oviedo, capitala Comunidad Autónoma de Asturias (Comunitatea Autonomă Asturias, Spania), fabricând în acest scop, cu armele pe care le primiseră și le stocaseră, un dispozitiv artizanal automatizat de lansare a grenadelor antitanc, pe care l-au poziționat, în jurul orei 8 dimineața la 21 iulie 1997, la o anumită distanță față de secție, amplasând de asemenea în apropiere un dispozitiv exploziv artizanal cu efect întârziat pentru ca acesta să explodeze în momentul în care se presupunea că structura de lansare ar putea fi inspectată de poliție.

Au fost trase numai trei dintre grenadele prevăzute și niciuna dintre ele nu a atins obiectivul, întrucât aceste grenade au explodat în mod aleatoriu în mai multe locuri din apropiere, cauzând numai prejudicii materiale și, din cauza zgomotului exploziei, leziuni auditive unei persoane care se afla în zonă. Capcana reprezentată de exploziv a fost detectată de poliție în timpul inspecției sitului, iar acest exploziv a fost dezamorsat imediat.”

9 Din decizia de trimitere reiese că, potrivit procurorului spaniol, MSIG trebuie considerată autorul material al infracțiunilor în cauză ca urmare, pe de o parte, a calității sale de responsabilă, la data faptelor în cauză, a „comandourilor legale” ale ETA și, pe de altă parte, a furnizării, din Franța, de diferite arme către „comandoul legal” „KATU” sau „KATTU” (denumit în continuare „KATTU”) în vederea comiterii unor atentate teroriste. Pedeapsa cerută de acest procuror pentru faptele în cauză se ridică, potrivit indicațiilor acestei instanțe, la 71 ani de închisoare în total. Instanța de trimitere precizează că executarea acestei pedepse ar trebui, *ex lege*, să conducă la aplicarea unei limitări la maximum 30 ani de închisoare, în conformitate cu dispozițiile Codului penal.

10 Cu toate acestea, MSIG ar fi fost deja condamnată în lipsă în Franța pentru fapte de „participare la o asociere infracțională în scopul pregătirii unui act terorist”. În această privință, instanța de trimitere menționează patru hotărâri, pronunțate în Franța, prin care MSIG a fost condamnată (denumite în continuare „hotărârile franceze”). Primele trei, datând din 21 februarie 2000, din 23 februarie 2000 și din 13 februarie 2003, ar acoperi diferite perioade în cursul anilor 1996 și 1997 și ar fi condus, fiecare, la pronunțarea unei pedepse de cinci ani de închisoare. Cea de a patra, datată din 17 decembrie 2010, ar privi perioada care se termină la 10 martie 2004, cu excepția perioadei care începe în cursul anului 1996 și se termină la 31 decembrie 1997, și ar fi condus la pronunțarea unei pedepse de 20 de ani de închisoare.

11 În temeiul unei decizii de contopire a pedepselor pronunțate de cour d’appel de Paris (Curtea de Apel din Paris) (Franța) din 13 februarie 2014, pedepsele aplicate prin hotărârile franceze ar fi fost contopite pentru a conduce la o singură pedeapsă de 20 ani de închisoare, care ar fi fost executată de MSIG în Franța înainte de predarea sa către autoritățile spaniole.

12 Instanța de trimitere arată, în plus, că MSIG, după predarea sa autorităților spaniole, a fost urmărită penal și condamnată în Spania în cadrul unor proceduri referitoare, unele, la acte săvârșite integral în Spania, în calitate de membră a ETA, înainte ca aceasta să se fi instalat în Franța, iar altele, printre care cea în discuție în litigiul principal, la participarea sa de pe teritoriul francez, în calitate de conducătoare a ETA, la acte de terorism săvârșite în Spania.

13 Instanța menționată arată că, prin ordonanța din 20 februarie 2023, a contopit pedepsele aplicate lui MSIG prin opt hotărâri definitive pronunțate în Spania și a stabilit o limită de 30 ani de închisoare pentru toate condamnările definitive în vederea executării lor, în conformitate cu articolul 76 alineatul (1) din Codul penal și cu articolul 988 din Codul de procedură penală, din moment ce infracțiunile în cauză erau considerate, în conformitate cu această din urmă dispoziție, conexe și susceptibile să facă obiectul urmăririi penale în cadrul unei singure proceduri.

14 Cu toate acestea, instanța de trimitere arată că dreptul spaniol nu permite să se procedeze la o contopire a pedepselor care rezultă din condamnările pronunțate de instanțele franceze și de instanțele spaniole, în pofida legăturii juridice care există în numeroase cazuri între aceste condamnări. Astfel, după executarea pedepsei de 20 ani de închisoare în Franța, MSIG ar trebui să execute o pedeapsă de 30 ani de închisoare, adică un total minim de 50 ani de închisoare, fără a fi posibil să se stabilească o limită de pedeapsă.

15 Or, instanța de trimitere arată că hotărârile franceze acoperă, pe plan temporal, ansamblul activității desfășurate de MSIG din Franța în calitate de conducătoare a ETA. Aceste hotărâri ar fi condus la condamnări la pedepse de 35 ani de închisoare în total, care au fost contopite, în temeiul deciziei de contopire a pedepselor pronunțate de cour d’appel de Paris (Curtea de Apel din Paris) din 13 februarie 2014, într-o pedeapsă unică de 20 ani de închisoare, pentru motivul că hotărârile menționate priveau aceeași activitate infracțională, acoperind acte săvârșite de persoana interesată în calitate de conducătoare responsabilă de „comandouri legale” ce își desfășurau activitatea în Spania, care priveau atât conceperea operațiunilor ETA, cât și furnizarea de mijloace în vederea realizării atentatelor. MSIG ar fi participat astfel, în diferite perioade, la pregătirea unor atentate teroriste care au avut loc în Spania.

16 Atât actele lui MSIG care au fost judecate în Franța, cât și cele în discuție în litigiul principal ar fi fost săvârșite integral din Franța, fără ca MSIG să se fi deplasat vreodată în Spania. În plus, actele urmărite penal în Spania priveau organizarea de către aceasta din urmă, în calitate de conducătoare a ETA, a acțiunii „comandourilor legale”, în speță KATTU, ai cărui membri erau

autonomi în deciderea obiectivelor care trebuiau atinse, utilizând materialul primit și comunicând *a posteriori* conducerii ETA în special rezultatul atentatelor săvârșite sau eșecurile survenite. Urmărirea penală inițiată în Spania împotriva lui MSIG ar privi, așadar, aceeași activitate precum cea avută în vedere în hotărârile franceze.

17 Autoritățile franceze ar fi anchetat și s-ar fi pronunțat cu privire la întreaga activitate infracțională a lui MSIG în calitate de membră în conducerea ETA și ar fi dobândit o cunoaștere precisă și detaliată a actelor lui MSIG legate de acțiunile teroriste ale ETA în Spania și în Franța, ceea ce s-ar reflecta în hotărârile franceze.

18 Potrivit instanței de trimitere, nu există nicio îndoială că toate informațiile strânse de anchetatorii francezi au fost utilizate în cadrul urmăririi penale inițiate împotriva lui MSIG. Astfel, instanțele franceze ar fi dispus de informații aprofundate cu privire la activitățile lui MSIG și s-ar putea considera că acestea s-au pronunțat cu privire la ansamblul activității infracționale a lui MSIG în Franța în legătură cu comandourile teroriste ale ETA care operează în Spania, printre care KATTU. Pe de altă parte, ansamblul materialului de anchetă privind ETA și care permite stabilirea rolului precis al lui MSIG în cadrul acestei organizații ar fi fost predat poliției spaniole de către autoritățile franceze pentru a completa activitatea de anchetă desfășurată în Spania cu privire la fapte care nu au fost încă elucidate.

19 Instanța de trimitere consideră că hotărârile franceze privesc toate actele săvârșite de MSIG din Franța în calitate de conducătoare a ETA. Astfel, o hotărâre a tribunal de grande instance de Paris (Tribunalul de Mare Instanță din Paris) (Franța) din 13 februarie 2003 ar menționa că „[i]nculpata a participat, în cursul anului 1997, […] la o grupare formată sau la o înțelegere stabilită în vederea pregătirii de acte teroriste, în speță ETA-MILITAIRE” și ar face referire la acțiunile pe care le-a desfășurat în perioada în care a avut loc atentatul terorist survenit la Oviedo la 21 iulie 1997.

20 În plus, instanța de trimitere arată că, printr-o hotărâre din 21 ianuarie 2021, a considerat că se află în prezența unui „caz de *bis in idem*” ținând seama de diferitele condamnări pronunțate de instanțele franceze împotriva lui MSIG pentru activitatea sa din Franța în calitate de conducătoare a ETA și de participarea sa la pregătirea unor atentate, care acopereau din punct de vedere temporal fapte care făceau obiectul urmăririi penale inițiate în fața sa. Totuși, această hotărâre ar fi fost anulată printr-o hotărâre a Tribunal Supremo (Curtea Supremă, Spania) din 21 martie 2023, care ar fi constatat în esență că condamnarea lui MSIG în Franța nu acoperea, nici măcar în mod general sau nedeterminat, participarea la acțiuni teroriste concrete și care ar fi statuat că nu exista un „caz de *bis in idem*”, precizând în această privință că nu se poate considera ca fiind judecat ceea ce nu a făcut obiectul unei examinări jurisdicționale. Tribunal Supremo (Curtea Supremă) ar fi anulat hotărârea menționată pentru nemotivare și ar fi trimis cauza spre rejudecare instanței de trimitere. Deși majoritatea membrilor instanței de trimitere sunt convinși de existența unui „caz de *bis in idem*”, această instanță arată că respectiva apreciere nu ar fi împărtășită de Tribunal Supremo (Curtea Supremă), ceea ce, având în vedere caracterul autonom al noțiunii „*ne bis in idem*”, ar fi determinat instanța de trimitere să sesizeze Curtea.

21 În această privință, instanța de trimitere amintește că principiul *ne bis in idem*, astfel cum a fost interpretat de Curte, impune o identitate a faptelor materiale, înțeleasă ca existența unui ansamblu de fapte sau de circumstanțe de fapt indisolubil legate între ele, independent de calificarea juridică a acestor fapte sau de interesul juridic protejat. Cu toate acestea, instanța de trimitere ridică problema modului în care noțiunea de „faptă” trebuie înțeleasă în scopul aprecierii principiului *ne bis in idem*, în special în ceea ce privește diferitele moduri în care „faptele” sunt prezentate în hotărârile pronunțate în statele membre. Această noțiune s-ar putea

raporta numai la apariția unui eveniment, separat de calificarea sa juridică, sau ar putea fi considerată ca având un conținut juridic și ca raportându-se nu la o faptă obiectivă, ci la legătura sa cu una dintre calificările penale existente sau cu fapta juridică calificată.

22 Instanța de trimitere arată că, în speță, aceleași fapte ar fi făcut obiectul unor calificări juridice distincte de către instanțele franceze și spaniole. Instanțele franceze ar fi făcut referire la activitatea lui MSIG în calitate de conducătoare a unei organizații teroriste, în vederea pregătirii de acte teroriste, prin intermediul unuia sau al mai multor acte, chiar dacă actele teroriste înseși ar fi fost efectiv executate de alte persoane. În schimb, în Spania, MSIG ar fi considerată mai mult autoarea directă a infracțiunii în cauză, deși se ține seama de faptul că actul terorist însuși a fost executat material de terți. Or, potrivit instanței de trimitere, aceleași acte ale lui MSIG ar fi vizate atât de procedurile în fața instanțelor franceze, cât și de cele în fața instanțelor spaniole.

23 Instanța de trimitere subliniază că, în ipoteza în care nu ar exista o identitate de fapte, ci o simplă concomitență a acestora, MSIG ar trebui foarte probabil să execute o pedeapsă de 30 ani de închisoare în Spania după executarea unei pedepse de 20 ani de închisoare în Franța, ceea ce ar constitui o pedeapsă semnificativ disproporționată, care ar conduce în special la un tratament discriminatoriu al lui MSIG în raport cu persoanele care fac obiectul unor condamnări într-un singur stat membru.

24 În aceste condiții, Audiencia Nacional (Curtea Națională) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) În prezenta cauză și în conformitate cu circumstanțele de fapt descrise și cu motivele juridice luate în considerare în cadrul procedurii penale declanșate în Spania împotriva lui MSIG și având în vedere diferitele hotărâri de condamnare pronunțate anterior în Franța împotriva acesteia, există o situație de «*bis in idem*» prevăzută la articolul 50 din [cartă] și la articolul 54 din [CAAS], în raport cu faptele pentru care este acuzată în Spania, având în vedere că este vorba despre «aceleași fapte», conform domeniului de aplicare pe care jurisprudența europeană îl conferă noțiunii respective?

2) În orice caz, lipsa unei dispoziții normative în dreptul spaniol care să permită recunoașterea efectelor hotărârilor definitive de condamnare pronunțate anterior de instanțele din alte state membre, pentru eventuala apreciere în prezenta cauză a existenței unei situații de *bis in idem* ca urmare a identității faptelor, este compatibilă cu articolul 50 din [cartă] și cu articolul 54 din CAAS, precum și cu articolul 1 alineatul (3), cu articolul 3 punctul 2, cu articolul 4 punctele 3 și 5 din Decizia-cadru 2002/584/JAI din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre [(JO 2002, L 190, p. 1)]?

3) În prezenta cauză sau în general, lipsa în dreptul spaniol a unei dispoziții normative, a unei practici sau, în definitiv, a unui mecanism sau a unei proceduri legale care să permită recunoașterea efectelor hotărârilor definitive de condamnare pronunțate anterior de instanțele din statele membre, în vederea stabilirii pedepsei, a modificării, a adaptării sau a limitării duratei maxime de executare a pedepsei fie în faza urmăriri penale și judecății, fie cu ocazia executării ulterioare a acesteia, cu scopul, în subsidiar, în cazul în care se consideră că nu există o situație de *bis in idem* ca urmare a identității faptelor, de a asigura proporționalitatea sancțiunii penale, precum atunci când, în cadrul procedurii examinate, există o hotărâre anterioară de condamnare pronunțată de instanțele unui alt stat membru prin care s-au aplicat pedepse severe, care au fost deja executate, pentru fapte concomitente (aflate în concurs temporal, care sunt strâns legate sau asociate între ele ori care se află

într-un raport de conexitate infracțională sau în unul similar) cu cele judecate în Spania, este contrară articolului 45 și articolului 49 alineatul (3) din [cartă], sau considerentelor (7), (8), (9), (13) și (14) și articolului 3 alineatele (1), (2), (4) și (5) din Decizia-cadru [2008/675/JAI a Consiliului din 24 iulie 2008 privind luarea în considerare a condamnărilor între statele membre ale Uniunii Europene în cadrul unui nou proces penal (JO 2008, L 220, p. 32)] și considerentului (12) și articolului 1 alineatul (3) din Decizia-cadru [2002/584]?

4) Având în vedere circumstanțele din prezenta cauză și în general excluderea absolută a efectelor hotărârilor definitive anterioare pronunțate în alte state membre ale Uniunii Europene, stabilită în mod expres la articolul 14 alineatul 2 litera b) [din Legea organică 7/2014] privind hotărârile de condamnare pronunțate în Spania, la articolul 14 alineatul 2 litera c) [din Legea organică 7/2014] privind ordonanțele pronunțate în faza de executare a pedepsei, precum și în dispoziția adițională unică [din Legea organică 7/2014] (privind hotărârile anterioare datei de 15 august 2010 și valabilă în ambele cazuri) […] de transpunere a reglementării europene, este compatibilă cu:
   a) articolul 50 din [cartă] și cu articolul 54 din [CAAS], ambele referitoare la situația de *bis in idem* internațional;
   b) și cu considerentele (7), (8), (9), (13) și (14) și cu articolul 3 alineatele (1), (2), (4) și (5) din Decizia-cadru [2008/675] și cu articolul 45 și cu articolul 49 alineatul (3) din [cartă] și cu principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești în cadrul Uniunii?”

## Procedura în fața Curții

25 Prin scrisoarea din 4 decembrie 2024, primită la grefa Curții la 19 decembrie 2024, instanța de trimitere a informat Curtea cu privire la intrarea în vigoare, la 8 noiembrie 2024, a unei noi legi organice care a modificat aspecte esențiale ale Legii organice 7/2014 și la faptul că îndoielile sale cu privire la compatibilitatea acestei din urmă legi cu dispozițiile dreptului Uniunii vizate de a doua, a treia și a patra întrebare preliminară au fost înlăturate. Întrucât instanța de trimitere consideră că aceste întrebări au rămas fără obiect, este necesar, prin urmare, să se statueze numai cu privire la prima întrebare preliminară.

## Cu privire la prima întrebare

### *Cu privire la admisibilitate*

26 Guvernul spaniol exprimă îndoieli cu privire la admisibilitatea primei întrebări pentru motivul că instanța de trimitere nu ar fi expus elementele de fapt și motivele care au determinat-o să aibă îndoieli cu privire la interpretarea dreptului Uniunii, astfel încât nu ar fi posibil să se răspundă la aceasta. Cu titlu subsidiar, acest guvern consideră că elementele de fapt și de drept furnizate de instanța de trimitere nu permit să se aprecieze identitatea faptelor în cauză. Astfel, decizia de trimitere nu ar menționa faptele luate în considerare în cadrul atentatului săvârșit la Oviedo la 21 iulie 1997, în ceea ce o privește pe MSIG, astfel încât ar fi dificil să se constate o identitate între aceste fapte și cele vizate în cadrul condamnărilor pronunțate împotriva lui MSIG de instanțele franceze.

27 Potrivit articolului 94 literele (a) și (b) din Regulamentul de procedură al Curții, o cerere de decizie preliminară trebuie să cuprindă „o expunere sumară a obiectului litigiului, precum și a faptelor pertinente, astfel cum au fost constatate de instanța de trimitere, sau cel puțin o expunere a

circumstanțelor factuale pe care se întemeiază întrebările”, precum și „conținutul dispozițiilor naționale care ar putea fi aplicate în speță și, dacă este cazul, jurisprudența națională pertinentă”. În plus, astfel cum prevede articolul 94 litera (c) din Regulamentul de procedură, o cerere de decizie preliminară trebuie să cuprindă „expunerea motivelor care au determinat instanța de trimitere să aibă îndoieli cu privire la interpretarea […] anumitor dispoziții ale dreptului Uniunii, precum și legătura pe care o stabilește între aceste dispoziții și legislația națională aplicabilă litigiului principal”.

28 Potrivit jurisprudenței Curții, informațiile conținute în deciziile de trimitere sunt destinate nu numai să permită acesteia să dea răspunsuri utile, ci și să ofere guvernelor statelor membre, precum și celorlalte părți interesate posibilitatea de a prezenta observații, conform articolului 23 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene. Revine Curții obligația de a veghea ca această posibilitate să fie salvgardată, ținând seama de faptul că, în temeiul acestui articol, numai deciziile de trimitere sunt notificate persoanelor interesate (Hotărârea din 28 noiembrie 2023, Commune d’Ans, C-148/22, EU:C:2023:924, punctul 47 și jurisprudența citată).

29 În speță, cererea de decizie preliminară expune atât faptele reproșate lui MSIG care au avut loc în Spania, cât și faptele care au fost judecate în Franța, astfel cum rezultă din hotărârile franceze, specificând în același timp informațiile de care dispuneau autoritățile franceze. În plus, instanța de trimitere precizează motivele care au determinat-o să adreseze prima întrebare și expune conținutul dispozițiilor naționale care ar putea fi aplicate în speță.

30 În aceste condiții, prima întrebare este admisibilă.

### *Cu privire la fond*

31 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă noțiunea „aceleași fapte”, în sensul articolului 54 din CAAS, citit în lumina articolului 50 din cartă, trebuie interpretată în sensul că include faptele imputate unei persoane în cadrul unei proceduri penale declanșate într-un stat membru pentru acte de terorism atunci când această persoană a fost deja condamnată într-un alt stat membru, în raport cu aceleași acte, pentru acte de participare la o asociere teroristă în vederea pregătirii unui act de terorism.

32 Articolul 54 din CAAS care a fost încorporată în dreptul Uniunii prin Protocolul privind integrarea acquis-ului Schengen în cadrul Uniunii Europene, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene prin Tratatul de la Amsterdam (JO 1997, C 340, p. 93), consacră principiul *ne bis in idem* [Hotărârea din 23 martie 2023, Generalstaatsanwaltschaft Bamberg (Excepție de la principiul *ne bis in idem*), C-365/21, EU:C:2023:236, punctul 46].

33 Întrucât acest principiu rezultă din tradițiile constituționale comune statelor membre, articolul 54 din CAAS trebuie interpretat în lumina articolului 50 din cartă, căruia îi asigură respectarea conținutului esențial [Hotărârea din 28 octombrie 2022, Generalstaatsanwaltschaft München (Extrădare și *ne bis in idem*), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, punctul 65, precum și Hotărârea din 23 martie 2023, Generalstaatsanwaltschaft Bamberg (Excepție de la principiul *ne bis in idem*), C-365/21, EU:C:2023:236, punctul 32].

34 Reiese din cuprinsul articolului 54 din CAAS că nicio persoană nu poate face obiectul urmăririi penale într-un stat membru pentru aceleași fapte pentru care s-a pronunțat o hotărâre definitivă într-un alt stat membru, cu condiția ca, în situația în care a fost pronunțată o pedeapsă, aceasta să fi fost executată, să fie în curs de executare sau să nu mai poată fi executată conform legilor acestui din urmă stat.

35 Astfel, aplicarea principiului *ne bis in idem* este supusă unei duble condiții, și anume, pe de o parte, să existe o decizie anterioară definitivă (condiția „*bis*”) și, pe de altă parte, ca aceleași fapte să fie vizate de decizia anterioară și de procesele penale sau de deciziile ulterioare (condiția „*idem*”) (Hotărârea din 12 octombrie 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, punctul 45, și Hotărârea din 19 octombrie 2023, Központi Nyomozó Főügyészség, C-147/22, EU:C:2023:790, punctul 26).

36 În ceea ce privește condiția „*idem*”, care trebuie examinată în raport cu jurisprudența amintită la punctul 33 din prezenta hotărâre, rezultă din chiar modul de redactare a articolului 50 din cartă că acesta interzice judecarea sau condamnarea penală a aceleiași persoane mai mult de o dată pentru aceeași infracțiune [a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 mai 2021, Bundesrepublik Deutschland (Notificare roșie a Interpol), C-505/19, EU:C:2021:376, punctul 78, precum și Hotărârea din 12 octombrie 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, punctul 71].

37 Condiția „*idem*” presupune, potrivit unei jurisprudențe consacrate, ca faptele materiale să fie identice. În consecință, principiul *ne bis in idem* nu are vocația de a se aplica atunci când faptele în cauză nu sunt identice, ci doar similare [Hotărârea din 18 iulie 2007, Kraaijenbrink, C-367/05, EU:C:2007:444, punctul 27; Hotărârea din 23 martie 2023, Generalstaatsanwaltschaft Bamberg (Excepție de la principiul *ne bis in idem*), C-365/21, EU:C:2023:236, punctul 37, precum și Hotărârea din 12 octombrie 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, punctul 74].

38 Noțiunea de identitate de fapte materiale presupune un ansamblu de împrejurări concrete care decurg din evenimente care sunt în esență aceleași, în sensul că presupun existența aceluiași autor și a unei legături indisolubile între ele în timp și în spațiu [a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 iulie 2007, Kraaijenbrink (C-367/05, EU:C:2007:444, punctele 26 și 27); Hotărârea din 28 octombrie 2022, Generalstaatsanwaltschaft München (Extrădare și *ne bis in idem*), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, punctul 128, precum și Hotărârea din 12 octombrie 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, punctul 75].

39 În schimb, dacă faptele materiale nu formează un astfel de ansamblu, simpla împrejurare că instanța sesizată în cea de a doua cauză constată că autorul prezumtiv al acestor fapte a acționat în realizarea aceleiași rezoluții infracționale nu poate fi suficientă pentru a asigura existența unui ansamblu de circumstanțe concrete indisolubil legate între ele care intră în sfera noțiunii de „aceleași fapte” în sensul articolului 54 din CAAS (Hotărârea din 18 iulie 2007, Kraaijenbrink, C-367/05, EU:C:2007:444, punctele 29 și 30, precum și Hotărârea din 12 octombrie 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, punctul 76).

40 În plus, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că atât articolul 54 din CAAS, cât și articolul 50 din cartă vizează numai materialitatea faptelor, independent de încadrarea juridică a acestor fapte sau de interesul juridic protejat, în măsura în care protecția conferită de aceste dispoziții nu poate varia de la un stat membru la altul [a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 noiembrie 2010, Mantello, (C-261/09, EU:C:2010:683, punctul 39), Hotărârea din 22 martie 2022, Nordzucker ș.a. (C-151/20, EU:C:2022:203, punctul 39), precum și Hotărârea din 12 octombrie 2023, INTER CONSULTING (C-726/21, EU:C:2023:764, punctul 73 și jurisprudența citată)].

41 Rezultă că eventualitatea unor calificări juridice divergente ale aceloraşi fapte, în sensul articolului 54 din CAAS, interpretat în lumina articolului 50 din cartă, în două state membre diferite sau urmărirea unor interese juridice diferite în aceste state nu poate împiedica aplicarea principiului *ne bis in idem*.

42 În speță, revine instanței de trimitere, singura competentă să se pronunțe asupra situației de fapt, iar nu Curții, sarcina de a stabili dacă faptele care fac obiectul procedurii de urmărire penală în discuție în litigiul principal sunt aceleași cu cele care au fost judecate definitiv de instanțele franceze. În aceste condiții, Curtea poate furniza instanței menționate elemente de interpretare a dreptului Uniunii în cadrul aprecierii identității faptelor în discuție [a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 octombrie 2022, Generalstaatsanwaltschaft München (Extrădare și *ne bis in idem*), C-435/22 PPU, EU:C:2022:852, punctul 133, și Hotărârea din 12 octombrie 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, punctul 79, precum și jurisprudența citată].

43 Din această perspectivă, trebuie precizat de la bun început că, având în vedere jurisprudența amintită la punctul 40 din prezenta hotărâre și în măsura în care s-a stabilit că procedura penală din litigiul principal și hotărârile franceze la care se referă instanța de trimitere priveau fapte identice din punct de vedere material, împrejurarea că aceste hotărâri priveau infracțiuni diferite de cele în discuție în litigiul principal este lipsită de relevanță în vederea aprecierii condiției „*idem*” (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 ianuarie 2024, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova, C-58/22, EU:C:2024:70, punctul 70).

44 Astfel, în această privință, este pertinentă nu problema dacă elementele constitutive ale infracțiunilor în discuție în hotărârile franceze erau sau nu erau identice, ci aceea dacă faptele reproșate persoanei în cauză în cadrul acestor hotărâri și al procedurii penale din litigiul principal se referă la aceeași conduită. Atunci când este în discuție aceeași conduită, a aceleiași persoane, care a avut loc în același cadru temporal, trebuie să se verifice dacă faptele pentru care această persoană a fost condamnată mai întâi și cele vizate de procedura penală ulterioară sunt identice sau sunt în esență aceleași (Curtea EDO, 19 decembrie 2017, Ramda împotriva Franței, CE:ECHR:2017:1219JUD007847711, § 87 și jurisprudența citată).

45 Prin urmare, revine instanței de trimitere sarcina de a aprecia dacă, în speță, faptele precise reproșate lui MSIG care permit stabilirea răspunderii penale a acesteia din urmă în Spania sunt identice cu cele care au determinat instanțele penale franceze să o condamne.

46 În această privință, din cererea de decizie preliminară reiese că MSIG este acuzată în Spania de o infracțiune de distrugere teroristă, de trei infracțiuni de tentativă de omor terorist și de o infracțiune de loviri și vătămări corporale, săvârșite la 21 iulie 1997 la Oviedo de doi membri ai KATTU. Potrivit instanței de trimitere, ea ar fi urmărită penal ca autor material al acestor infracțiuni, în calitatea sa de responsabilă, la data faptelor din litigiul principal, a „comandourilor legale” ale ETA, precum și pentru furnizarea de diferite arme către KATTU în vederea comiterii unor atentate teroriste.

47 La data faptelor din litigiul principal, potrivit indicațiilor date de instanța de trimitere, MSIG ar fi fost însărcinată să transmită instrucțiunile date de cele mai înalte instanțe ale ETA și să stabilească, în conformitate cu aceste instrucțiuni, liniile de acțiune ale comandourilor teroriste care acționau în Spania. MSIG ar fi acționat exclusiv de pe teritoriul francez.

48 Potrivit acelorași indicații, cei doi membri ai KATTU care au săvârșit atentatul din 21 iulie 1997 la Oviedo ar fi acționat potrivit instrucțiunilor generale pe care le primiseră și ar fi decis în mod autonom să atace secția de poliție din localitatea Oviedo.

49 Or, tot potrivit instanței de trimitere, hotărârile franceze nu ar conține nicio mențiune cu privire la atentatul în discuție în litigiul principal și s-ar limita să menționeze actele săvârșite de MSIG pe teritoriul francez. Prin urmare, faptele reproșate lui MSIG în cadrul procedurii principale nu par, la prima vedere, să fie aceleași cu cele care au făcut obiectul hotărârilor franceze.

50 Cu toate acestea, instanța de trimitere precizează că aceste hotărâri ar acoperi, pe plan temporal și material, toate actele realizate de MSIG în Franța în calitate de conducătoare responsabilă de „comandourile legale” care acționau în Spania, incluzând atât conceperea operațiunilor ETA, cât și furnizarea de mijloace pentru realizarea atentatelor.

51 Potrivit explicațiilor instanței de trimitere, rezultă că faptele care îi sunt imputate în mod concret lui MSIG în cadrul procedurii principale, care permit stabilirea răspunderii sale penale pentru atentatul în cauză, sunt în esență cele care au constat în a comunicat, de pe teritoriul francez, direcții de acțiune generale unor comandouri teroriste care acționau în Spania și în a transmite către aceste comandouri mijloacele materiale pentru a desfășura acțiunile pe care aceste comandouri, la rândul lor, decideau să le efectueze și le planificau în detaliu în mod autonom. În această privință, se pare că, potrivit explicațiilor instanței de trimitere, niciun alt element de fapt specific nu îi este reproșat lui MSIG în legătură cu atentatul comis la Oviedo și că aceleași fapte sunt cele care au determinat instanțele franceze să stabilească răspunderea penală a lui MSIG pentru acțiunile sale desfășurate în Franța.

52 Trebuie adăugat că, în vederea aprecierii identității faptelor în cauză, instanța de trimitere va trebui să ia în considerare nu numai faptele menționate în dispozitivul hotărârilor definitive pronunțate în Franța și în dispozitivul rechizitoriului întocmit de autoritățile franceze competente, ci și faptele indicate în motivarea acestor hotărâri și cele care au făcut obiectul procedurii de urmărire penală, dar care nu au fost reluate în rechizitoriu, precum și toate informațiile relevante privind faptele materiale vizate de procedura penală anterioară sau de procedurile penale anterioare desfășurate în Franța și încheiate printr-o hotărâre definitivă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 octombrie 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, punctul 85).

53 În această privință, trebuie amintit că, potrivit articolului 57 alineatul (1) din CAAS, atunci când o persoană este acuzată de comiterea unei infracțiuni într-un stat membru, iar autoritățile competente ale acestui stat au motive să creadă că acuzația are legătură cu aceleași fapte ca acelea care au făcut obiectul unei decizii definitive într-un alt stat membru, autoritățile respective, dacă consideră necesar, solicită informațiile necesare de la autoritățile competente ale statului membru pe al cărui teritoriu s-a pronunțat deja hotărârea definitivă. Mecanismul de cooperare instituit prin această dispoziție permite autorităților competente ale celui de al doilea stat membru care efectuează urmărirea penală împotriva aceleiași persoane să solicite de la autoritățile primului stat informațiile juridice relevante în vederea clarificării, de exemplu, a naturii exacte a unei decizii care a fost adoptată pe teritoriul acestui prim stat membru sau a faptelor exacte care au făcut obiectul acestei decizii (Hotărârea din 12 octombrie 2023, INTER CONSULTING, C-726/21, EU:C:2023:764, punctele 50 și 51).

54 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 54 din CAAS, citit în lumina articolului 50 din cartă, trebuie interpretat în sensul că noțiunea „aceleași fapte” include faptele imputate unei persoane în cadrul unei proceduri penale declanșate într-un stat membru pentru acte de terorism atunci când această persoană a fost deja condamnată într-un alt stat membru, în raport cu aceleași acte, pentru acte de participare la o asociere teroristă în vederea pregătirii unui act terorist.

**Cu privire la cheltuielile de judecată**

55 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

**Articolul 54 din Convenția de punere în aplicare a Acordului Schengen din 14 iunie 1985 între guvernele statelor din Uniunea Economică Benelux, Republicii Federale Germania și Republicii Franceze privind eliminarea treptată a controalelor la frontierele comune, semnată la Schengen la 19 iunie 1990 și intrată în vigoare la 26 martie 1995, citit în lumina articolului 50 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene,**

**trebuie interpretat în sensul că**

**noțiunea „aceleași fapte” include faptele imputate unei persoane în cadrul unei proceduri penale declanșate într-un stat membru pentru acte de terorism atunci când această persoană a fost deja condamnată într-un alt stat membru, în raport cu aceleași acte, pentru acte de participare la o asociere teroristă în vederea pregătirii unui act terorist.**

Semnături